

NAUJIENOS

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

VOL. LXIX

Price 25c

Chicago, Ill. — Antradienis, Tuesday, July 27, 1982

Nr. 138

ARAFATAS NORI TAIKOS, PRIPAŽINS IZRAELI

LENKAI ŠIMTAIS BĖGA IŠ GENE- ROLŲ VALDOMOS LENKIJOS

ISPANIJON IŠVAŽIAVO 819 SPORTININKŲ, O LENKI-
JON GRĮZO TIKTAI PUSĖ IŠVAŽIAVUSIŲ

VARŠUVA, Lenkija. — Ispani-
kė, kad iš ekskursijos jau atsi-
joje, vyko tarptautinės futbolo
rungtynės, kuriose dalyvavo viso
pasaulio futbolininkai. Anksti i
tas rungtynes pradėjo ruoštis ir
geriausiai Lenkijos futbolininkai.

Žinoma, kad Lenkijoje veikia
kelių generolų paskelbtas karo
stovis, bet kraštui vadovaujant
tiegi kariai nekludė futbolininkams
ruoštis į tarptautines rungtynes.
Kariai leido atrinkti pat
čius geriausius žaidėjus, davė
progos jiems pasitreniuoti.

Futbolo rinkininkai išvažiuo autobusais

Kai buvo sudaryta geriausių
žaidėjų grupė, taip pat atrinkti
jų pavaduotojai ir padėjėjai. Prie
sportininkų parinkta reikalinga
pagalba. Buvo paskirtas ir gy-
dytojas su keliais pavaduotojais.
Jeigu kuris žaidėjas būtų sume-
galavęs, tai buvo žmonių, kurie
galejo teikti sužeistiesiems ir
susirgusiems pirmąją pagalbą.

Iš viso susidarė 819 žmonių
grupė, kuri Ispanijon išvažiuo
autobusais. Jeigu Lenkijoje ne-
būtų ekonominių sunkumų, tai
lengviausia žaidėjams ir visai jo
palydai būtų buvę išskristi į I-
spaniją. Visi priejo nuomonės, kad
patogiausia bus naudoti ilgoms
kelionėms paruoštus autobusus.
Jie pasirinko kelią į pietus, o vė-
liau nutarė važiuoti į Ispaniją
juos pakraščiu einančių geru
keliu.

Pradėjo bėgti, Ispanijos nepasiekę

Lenkijos komunistų partijos
leidžiamas laikraštis „Politika“
šeštadienio numeryje labai aš-
triai kritikavo visą tą kelionę ir
žaidėjų atrinkimą. Laikraštis
tvirtina, kad paruošiamieji dar-
bai ir kelionė ejo birželio ir lie-
pos mėnesiais. Sportininkams
buvo duotos visos lengvatų, kad
jie turėtų progą pasirodyti
tarptautinėse rungtynėse, bet kai
kurie sportininkai jau pradėjo
bėgti, Ispanijos dar nepasiekę.

Vienas sportininkas, kuris
vadinosi Kryslis, autobusui vos
pervaziavus Italijos sieną, atsi-
stojęs ir paklausė: „Ar aš jau
galiu bėgti?“ Jis išvažiuo į
rungtynes, bet nebuvo jokia pa-
slaptis, kad jis rengėsi bėgti.

„Mes sustojome, — rašo toliau
tas laikraštis, — jis apsisprendė
užsidėti savo kuprinę ir išeiti.“
Laikraščiu šią sceną papasako-
jo ekskursijos palydovas.

Už keliolikos mylių, jau pa-
čiame Trieste, palydovas pasa-

Kada lenkai sportininkai pa-
siekė Ispaniją, tai didelė sporti-
ninkų dauguma bėgo prie tele-
fonų ir skambino savo gimnazi-
joms, Australijai, Vakarų Vo-
kietijai, Prancūzijai ir Austrijai,
papasakodami, kur jie buvo ir
prašė padėti nuvykti į laisvės
kraštus, kad nereikėtų grįžti į
dabartinę Lenkiją. Lenkijon ne-
begrįžo nė pusė išvažiausių
sportininkų.

JAMES HOFFA ŽUVO PRIEŠ 7 METUS

DETROIT, Mich. — Praeitą
penktadienį suėjo lygiai 7 me-
tai, kai buvo pagrobtas, išvežtas
ir nužudytas James Hoffa, bu-
vęs išvežiotų (Teamsters) uni-
jos pirmininkas.

Posūnis prašo teisma, kad
pripažintų James Hoffa žuvu-
sį. Kol teisma nepripažins jo
negyvu, tai posūnis negali svars-
tyti visos eilės dokumentų.

FBI agentai ieškojo Hoffos
lavono įvairiose vietose, bet nie-
kur jo nerado. Paskutiniai pra-
nešimai sakė, kad jis buvo nu-
žudytas vietoje, o vėliau išvež-
tas į Floridos dumblynės ir pa-
skandintas. Tie patys, kurie pa-
sakojo apie paskandinimą ir
dumblynės, negalėjo nurodyti,
kur tie palaikai galėtų būti. Po-
sūnis norėtų, kad būtų surasti
J. Hoffos žudikai.

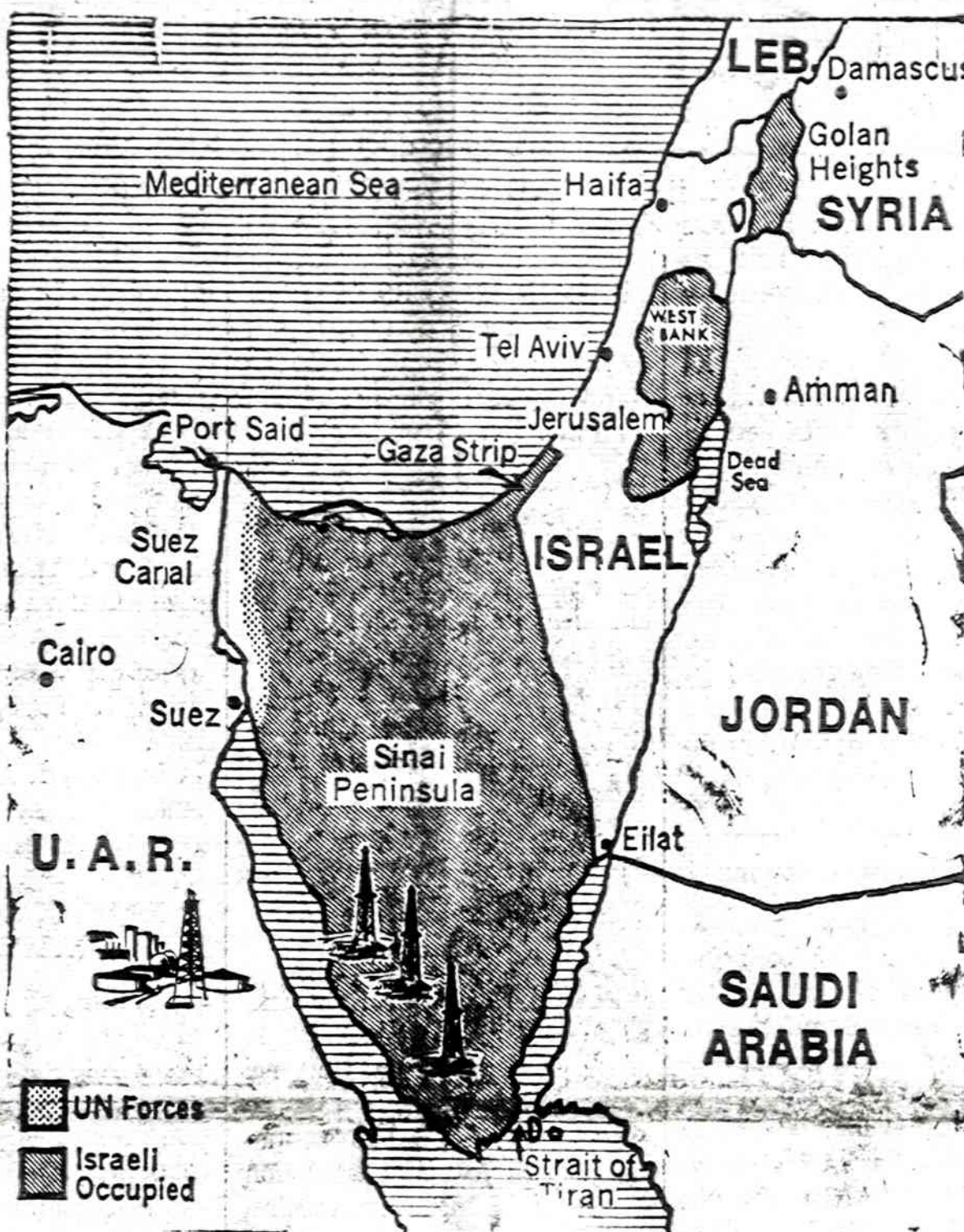
— Artistas Robin Williams
tvirtina, kad John Belushi nak-
tį prieš mirtį narkotikų nėvar-
tojos. Jam teko tada būti kartu
su Belushi ir gali užtikrinti, kad
narkotikų nėvartojos. Belushi
žiauriai šmeižiamas, sako R.
Williams.

— Chicago Catholic praeitą
savaitę gražiai aprašė Kazimi-
ričių istoriją. Idėjo gražų kazi-
mieriečių steigėjos sesers Mari-
jos Kaupaitės paveikslą.

— Maniloje užsidėgė laivas.
Pavyko išgelbėti 74 keleivius.

Jordanijos karalius Huse-
jinas nenori priimti
palestiniečių.

Jordanijos karalius Londone tariasi su JAV diplomatu Habibu
apie Jeruzalės ir kitų Jordanijos žemių likimą.

IRAKAS SUNAIKINO 65 TŪKST. JAUNŲ IRANO KAREIVIŲ

CHOMEINI RENGIA SI PULTI VISUS ARABUS,
KURIE PADEDA SADAMUI VESTI KOVAS

TEHERANAS. — Irano val-
dovas Chomeini sekmadienį pa-
reiškė, kad jis skels karą vi-
siems arabams, kurie padeda
Irako prezidentui Sadam Husei-
nui vesti kovą prieš Iraną.

Chomeini tvirtina, kad jis
skels karą visiems Persijos
įlankos arabams, naftos vers-
mės turtingiems valdytojams,
jeigu jie ir toliau padės Sadamui
vesti kovas.

Kruvini mūšiai jau eina 13
dienų, bet Irano kariai dar ne-
pasiekė Basros naftos versmės
ir didžiųjų naftos ir degalų už-
tvarų. Chomeini neapsisėmė, kad
prezidentas Sadam, atiduodamas
Iranui užimtas sritis, savo
karius sutraukė į strategines
pasienio pozicijas, apsupa įsi-
veržusius iranietius ir laukia
daugiau mirtin žengiančių jau-
nuolių.

Žuvusieji atsiliepia
į krašto gynimą

Šeštadienį mirė Viktoras Karosas, pašarvotas Butkaus koplyčioje

ATSISVEIKINIMAS ĮVYKS ANTRADIENIO VAKARE,
TREČIADIENĮ LAIDOS TAUTINĖSE KAPINĖSE

Praeitą šeštadienio vidurdienį pat pašarvota Butkaus-Vasačio
žurnalistas Viktoras Karosas šermeninėje.
mirė greituoju vėžiu. Cicero ligo-
nėje. Pirmadienį po pietų jis
buvo pašarvotas Ciceroje, But-
kaus-Vasačio koplyčioje, esan-
čioje 1450 S. 50th Avenue.

Pirmadienio rytą toje pačioje
ligoninėje mirė Terešė Kairėlis.
taip pat sirgusi vėžiu. Ji taip

dar prieš Persijos įlankos emi-
rus ir ginkluotus jų gyventojus,
tai jis viską pralaimės.

Chomeini sako, kad jis, dar
neskelbia karo, bet prašo ge-
ruoju. Jis nori, kad arabai ne-
duotų prez. Sadamui pinigų,
tada jis negalėtų įsigyti tiek
daug amunicijos ir naujų kulko-
svaidžių.

Parlamento pirmininko pasa-
kytoji kalba aiškiai rodo, kad
Irano vyriausybė jau norėtų
baigti tas žudynes Basros pasie-
nyje. Jis aiškino, kad mulla Chomeini,
kalbėdamas apie įsiveržimą į karą, turėjo galvoje įsi-
veržimą į Tigro ir Eufrato susi-
liejimo sritį. Chomeini vis dar
norėtų, kad emirai patys neduo-
tų paramos Irako prezidentui.

ANGOLOJ STOKA MAIS- TO, PINIGŲ

LUANDA, Angola. — Jeigu
kas atvyksta į Angolą ir apsis-
toja geriausiame viešbutyje, tai
patarnautojai duoda jam pini-
gų ir paprašo, kad nueitų į
viešbučio krautuvėlę ir atneštų
cigarečių.

Kodėl patarnautojai siunčia
svečių cigarečių pirkti? Todėl,
kad viešbučio tarnautojams ci-
garės nepardavinėjamos, o
svečiai gali jų nupirkti. Už pa-
kelį cigarečių viešbutyje tenka
sumokėti 5 kvarcus. O jeigu ban-
dys tą patį pakelį pirkti mieste,
tai teks mokėti 25 kvarcus. Vieš-
butyje cigarečių kaina yra 80
centų, o miesto krautuvėlėse
— 4 dol.

Visko kainos skirtingos. Mies-
te ir krašte trūksta duonos, dar-
žovių, vaisių, apavo, drabužių
ir kt. Angolos ūkis netvarkingas
ir joks valdytojas negali kainų

VALSTYBĖS SEKRETORIUS ABEJOJA ARAFATO PAREIŠKIMO VERTE

NENORI ŽŪTI NUO IZRAELIO KULKOS,
JAV ATSTOVAMS DAVĖ ĮVAIRIUS PARAIŠUS

BEIRUTAS, Libanas. — Pra-
eitą sekmadienį palestiniečių va-
das Jasir Arafatas, palarėjų ly-
dimas, susitiko su JAV Kongre-
so atstovu Paul N. McCloskey
vadovaujama delegacija, susi-
dedančia iš abiejų partijų at-
stovų.

Šį kartą Arafato nuotaikos
jau buvo visai kitokios, negu
jos buvo ankstyvesnių susitiki-
mų metu. Arafatas norėjo būti
saugiai iškeltas į Libano šiaurę,
kur nors prie Tripolio, kol pa-
tys arabai galės susirinkti ir ga-
lutinai nutarti, kur vakarų Bei-
rute esantieji palestiniečiai bus
išskirstyti.

Jasir Arafatas, norėdamas
greičiau išspręsti saugų išveži-
mą iš vakarų Beiruto, pareiškė
amerikiečiams, kad jis pripažis-
ta Izraelio buvimą. Kiek pagal-
vojęs, Arafatas pridėjo, kad jis
pripažįsta visus Jungtinių Tau-
tų dokumentus, liečiančius pa-
lestiniečius ir izraelčius.

sutvarkyti. Kai maisto trūksta,
tai kainos pasakiškos.

Angola gavo nepriklausomybę 1975 metais

Angola gavo nepriklausomybę
1975 metais, kai Portugalija
nepajėgė išlaikyti koloniją ir
negalėjo vesti prekybos.

Prezidentas Jose Edmundo
dos Santos tvirtina, kad sostinėje
privalo būti partijos vada-
i, bet pačioje sostinėje nėra jokios
tvarkos. Angolų buvo gana stip-
rus išlaisvinimo judėjimas, bet
jis nepajėgė pasipriešinti rusų
primetai vyriausybei, turėjusi
siais gerai ginkluotus ir pusėti-
nai maitinamus vyrus.

Angolų yra portugalų, kubie-
čių, ispanų, bet daugiausia yra
vietos gyventojų, vadinamų
ovimbundu. Tačiau dauguma jų
yra analfabetai, todėl kubiečiai
ir kiti juos išnaudoja. Ilgai už-
truks, kol krašte bus įvesta
žmones gerbianči tvarka.

Valstybės sekretorius George
Shultz abejoja palestiniečių va-
do Jasir Arafato duotų paraišų
verte. Davido pasitarime buvo
padėti taikos pagrindai. Jokie
paraišai neturi vertės, jeigu ne-
silaikysim David vasarvietėje
paskelbtų sutartų principų.

Valstybės departamento at-
stovas Philip Habib atskrido į
Londoną, kad galėtų aptarti vi-
są reikalą su Jordanijos kara-
liumi. Be Jordanijos karaliaus
sutikimo negalima išspręsti Pa-
lestinos klausimo. Jis Arafato
vadovaujamos grupės nenori
Jordanijoje.

— Kiekvienais metais bitės ir
vapsvos įgelia pusantro milijono
amerikiečių. Reikia nešiotis
adrenaliną ir patrinti įgelta
vieta.

— Pirmadienį aukso uncija
kainavo \$347.

George Shultz patarė diplomatomis būti labai atsargiems
su Arafato pasižadėjimais pripažinti Izraelį. Jis pataria
laikytis David vasarvietės nutarimų.

KALENDORELIS

Liepos 27: Natalija, Zintau-
tas, Pala, Geržada, Dargis.

Saulė teka 8:39, leidžiasi 8:14.
Oras šilokas, lietus, atvėsa.

ST. CATHARINES, ONT.

Ispūdžiai iš SLA 61-ojo seimo

(Tęsinys)

SLA prezidentui P. P. Dargiui rūpi, kad Susivienijimas Lietuvių Amerikoje būtų tvirtas. Taip pat jam rūpi ir Lietuvai atgauti nepriklausomybę. Kaip kiekvienam SLA sime, taip ir šiame, pakvieta kalbėti lietuvių, dirbančius dėl Lietuvos laisvės: VLIKE, ALTE, laikraščių redakcijose, Susivienijime Lietuvių Amerikoje, įvairių organizacijų veikėjus, dirbančius ir remiančius VLIKE, ALTO, BALFO ir Susivienijimo Lietuvių Amerikoje veiklą.

Pirmas buvo pakviestas kalbėti VLIKE pirmininkas dr. K. Bobelis. Jis padarė trumpą apžvalgą apie išvyką į Australiją, kur buvo iškviestas Australijos Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos.

VLIKE pirm. dr. K. Bobelis gana gražiai atsiliepė apie Australijos Lietuvių Bendruomenės veiklą, kuri yra užsimojusi artimai bendradarbiauti su VLIKE Lietuvos laisvės kovoje. Plačiau apie VLIKE pirmininko lankymąsi pas Australijos lietuvių buvo jau rašyta spaudoje, tad čia nebeskartosiu, apie tos kelionės reikšmę.

ALTO vardu kalbėjo pirm. ninkas dr. K. Sidlauskas, Tautinės Sąjungos vardu — T. Blinstrubas, liaudininkų vardu — G. Lazauskas, Naujienų vardu — redaktorius M. Gudelis, visuomenininkė Alena Devenienė Grigaitienė, R. Liet. Bendruomenės pirm. dr. V. Dargis, SLA veikėjas K. Mačiukas, SLA 72-ros kuopos pirm. J. Šarapnickas, Romo Kalantos šaulių pirm. A. Gudonis ir kt.

Bendrai paėmus ir padarius visų kalbėtojų minčių santrauką, gausiai šis vaizdas: Susivienijimas Lietuvių Amerikoje yra tarytum tas Praamžius Dievaitis — žuolas, apie kurį kūrėsi vaidilos, prie vaidilučių kurenamos šventos ugnelės, semtis stiprybės, šiminties, įkvėpimo, kaip išlaikyti tuometinį tikėjimą ir ginti puoselėjamas tradicijas nuo svetimųjų, mėginančių vardan naujo tikėjimo, apkrėsti tyti ne meile, bet ginklu.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje prieš 96 metus įsisteigė senosios Lietuvos, vieningos ir galingos Lietuvos idėjų puoselėtojų pastangomis, su tikslu apjungti visų pažūrų lietuvių ir pagelbėti savo broliams, sesėms į vargą patekusiems. Susivienijimas Lietuvių Amerikoje yra tas žuolas, giliai įleidęs pla-

čiai išsiskleidusias šaknis po didžiasias lietuvių kolonijas — tai SLA kuopos, kurios atlieka tą vaidilučių patarnavinimą, skleidamos broliškias idėjas, o į vargą patekusiems ištisia pagalbos ranka.

Susivienijimas šalia apdraudęs, šalpos darbo, yra išvares ir gilia vągą tautinėje srityje. Tik tie lietuviai tampa žymiais veikėjais Amerikoje, kurie artimai yra susipažinę su Lietuvos istorija ir jos garbinga praeitimi.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje yra tas žiburys, ta ugnelė, kur per šalpa, kultūrą ir švietimą skiepjo į lietuvių širdis artimo ir tėvynės meilės. Jų pasėtas grūdą išaugo vešlus ir davė gerą derlių. Amerikos lietuviai, dirbdami sutartinai, sugebėjo tinkamai įsijungti į kovą už atgavimą Lietuvai laisvės, per ilgus metus kentėjusiai Rusijos carų okupaciją.

Taip pat sovietinės karo jėgos okupavus Lietuvą 1940 metais, Susivienijimas Lietuvių Amerikoje organizavo ALTA, kuris aktyviai visų (išskyrus komunistus) lietuvių vardu veikė, kad JAV nepripažintų Sovietams Lietuvos.

Kitas nuopelnas ALTui tenka, tai pabėgėlių lietuvių po Antrojo Pasaulinio karo išgelbėjimas nuo grąžinimo į Sovietų okupuotą Lietuvą. Už tai Sovietai šmeižė anksčiau, tebešmeižia ir dabar ALTA.

Reikia apgailestauti, kad ir lietuvių pabėgėlių tarpe dabar atsirado tokių, kurie kenkia okupuotai Lietuvai. Už tai Sovietai šmeižė anksčiau, tebešmeižia ir dabar ALTA.

Reikia apgailestauti, kad ir lietuvių pabėgėlių tarpe dabar atsirado tokių, kurie kenkia okupuotai Lietuvai. Už tai Sovietai šmeižė anksčiau, tebešmeižia ir dabar ALTA.

V. SVABIENE JURATE IR KASTYTIS

Lietuvių Amerikoje, o ypač tą salę. Vienoje salės sienos pusėje užrašas: "Floridos Amerikos Lietuvių Klubo Garbės Narijai". Garbės nariais yra skaičiuojami tie lietuviai, kurie yra klubiui paaugę nemažiau tūkstančio dolerių. Tokių lietuvių garbės narių priskaičiuoju 32. Iš jų 27 prie pavardžių yra nuotraukos išskabine. Tarp jų garbės narių užtikau ir S. ir A. Viskantų, iš Kanados, pavarde.

SL. Petersburg Lietuvių klube veiklia knygų, ginklų išdirbinimų, tautinių juostų, vėliavėlių, įvairių lietuviškų lipniukų prie mašinų ir t.t. išpardavimas. Salėje puošnų vaizdą sudaro ant sienų iškabinti lietuvių menininkų paveiksai.

Daugumas SLA delegatų važiuo į Lietuvą klubų autobusais. Dėka inž. Antano ir dr. Irenos Mačionio, viešnių gyventojų, aš buvau nuvežtas ir vėl parvežtas į viešbutį mašina.

J. Šarapnickas (Bus daugiau)

V. ŠAKALYS - KARIO REDAKTORIUS

(Tęsinys)

"Kario" pagrindinėmis mintimis esu patenkintas ir nieko keisti neketinu. Kalba gali būti tik apie tematikos praplatinimą, išsakyti minties prasmę.

3. Žinau, kad nesate gyvenimo išleptas ir iš jaunystės kovojas už savo tautos Nepriklausomybę. Kaip vertinate karių veteranų sambūrius ir pasireikšimus išsivijoje?

Karių veteranų sambūriai atlieka platų ir reikšmingą darbą — išsivijos lietuvių palaikymą. Jo pagrindinė svarbia Lietuvai pilnai bus įvertinta tik ateityje. Kada mums bus labai svarbu atkurti savo karybos istoriją bei tradicijas. Ir praėjusieji atradimai iš naujo, labai pasitarnaus veteranų alikiti ir atliekami darbai.

4. Ko laukiate iš "Kario" bendradarbių, rėmėjų ir skaitytojų?

Iš "Kario" bendradarbių, rėmėjų, skaitytojų, laukiu nuoširdios paramos. Ir pradžioje šio tokio atlaidumo. Nesu kariškis ir nepaisant domėjimosi karybos temomis, galiu tikėtis ir priekaištų. Kadangi jaunų lietuvių kariškių, galinčių imtis šio darbo, neturime, esu įsitikinęs šio darbo reikalingumu ir todėl jo imuosi. Lietuvoje išslapstyti ir beskaitomų leidinių iš Nepriklausomybės laikų tarpe, patys įdomiausi laikomi "Kardo" ir "Kario" komplektai. Norėčiau, kad "Karys" pasiektų ir Lietuvą. Prašau visus skaitytojus ieškoti progų "Kari" nuvežti į Tėvynę. Jis ten dar reikalingesnis, negu čia, išsivijoje.

PARTIZANINĖS KOVOS AIDAI

V. Šakalys

Pagarbės Lietuvos ir Vakarų partizanams J. Lukšą (žinomas Daumantas, Skirmantas, Skrajūno ir kitais slapyvar-

žais) žuvo mažai žinomomis aplinkybėmis.

Sutinkamai su sovietine propagandine knygypalaikė "Vana gai iš anapus", jis buvo nukautas partizanų apsimetusio čekisto.

Man eilę metų teko būti lageryuose su partizaninės kovos dalyviais, bei asmenimis, kurie nors kovose nedalyvavo, bet buvo jos liudininkais. Buvo lageryje ir Klemas Širvyis, kartu su J. Lukšą skridęs į Lietuvą. Nors ne visus liudininkus galiu čia išvardinti (jie tebėra Lietuvoje ar Rusijoje), bet nors ir kuklūs patikslinimai geriau negu visiškai nežinia.

Po J. Lukšos sužeidimo, ilgametis pagrindinio dalyvio, gydytojas iš Kauno Z., jį kurį laiką gydė. Šis gydytojas jau buvo KGB užverbuotas. Nors jam nepavyko nurodyti savo šeiminių kamis partizanų buvimo vietas (buvo imtasi atsargumo priemonių), bet kai kurie partizanų ryšininkai vistiek buvo išduoti. Taip buvo išduotas Mančiūnas, netoli kurio sodybos turėjo įvykti J. Lukšos ir išdaviku tapusio Kukauskio susitikimas. Būtent, gydytojo Z. išdavystė padėjo nukauti partizaną "Aitvarą". Jo vardu vėliau veikė lydejas J. Lukšą į žuvimo vietą čekistas.

I susitikimo vietą J. Lukšą lydėjo trys partizanai. Kažkokia bloga nuojauta kamavo partizanų kapitoną. Kadangi jis turėjo eiti pirmas, o kiti dengti jį iš tam tikro atstumo, tai J. Lukšą kelis kart pakartojo, kad esant padėčiai be išeities, reikia neleist jam gyvam patekti į čekistų nagus. Net šaunant jį patį.

Čekistas vedė J. Lukšą į anksto paruoštą pasalą. Sutinkamai su partizanų konspiracijos taisyklėmis, čekistas ėjo priekyje. J. Lukšą buvo užsivedęs automata. Todėl čekistas negalėjo tikėtis paimti partizaną gyvą. O buvo duotas griežiausias įsakymas — J. Lukšą turi būti paimtas tik gyvas.

Praeinant siauru taku pro medžių tankmę, grupė pasiruošė sių čekistų šoko iš medžių ant entruoju einančio J. Lukšos. Todėl partizanai negalėjo atsitraukti. Tačiau ir netikėtai užgriūtas, jis grūmėsi ir du kartus sušuko savo draugams, kad

Čekistai tuo metu buvo grupėmis išsidėstę aplink visą pasalos vietą. Jų sukeltas triukšmas, bėgiojimas, parodė partizanams, kad padėtis beviltiška ir po antro J. Lukšos riksmo, jie iš visų turimų ginklų paleido šūvius į bisiurmančią masę. Tada ir žuvo kapitonas J. Lukšą, kartu su įsikabinusia į jį čekistų keke. "Aitvaru" apsimetęs čekistas vistiek liko gyvas, nes būdamas priekyje, grumtynėse nedalyvavo.

(Bus daugiau)

PAVERGTOJE TĖVYNEJE

VIENKIEMIŲ PSICHOLOGIA

Neseniai specialus "Literatūra ir Tiesa" korespondentas turėjo "psichologiją" su Peteru Griškevičium, LKP CK pirmuoju sekretoriumi. Tarp daugelio klausimų, į kuriuos atsakė P. Griškevičius, buvo toks: Psichologai Kėdaluose, Dotauvoje ir Baisiogoje su žmonėmis Antanina Grigo sako, jog "kai kurie mano, kad būtų nebologai turėti daržau žemės asmeniam naudojimui. Ar čia neatspindi "vienkiemio psichologija"?

"Nusižengėliai tiesai, jeigu teigčiau, kad valstiečių persikėlimas iš vienkemių į gyvenvietes nėra sunkus įprotis, psichologijos, susiklosčiusių tradicijų lūžis, — atsakė P. Griškevičius, — individualizmo apraiškos dar neišnyko žmonių psichologijoje ir elgesyje.

Taliau jis pasakė: "Vis dėlto Jūsų klausimas, žinoma, jeigu neformuluosime jo kategoriškai, liečia kitą tendenciją. Tai įprotis dirbti žemę, senas troškimas turėti ūkyje viską, ką reikia, turėti židinį, prie kurio auga vaikai, išmokstantys viską dirbti. O juk tai svarbu. Štai kodėl mes rengiame ir geriausios asmeninės sodybos, ir geriausius susivienijimus visuomeninių kiemų bei fermų konkursus.

Yra ir kita svarbi klausimo pusė. Praėjusio penkmečio metais asmeniniai pagalbiniai ūkiai davė daugiau, negu trečdali visos peno produkcijos. Asmeninio pagalbinio ūkio Lietuvoje efektyvumas buvo du kartus didesnis, negu visoje šalyje..." (Iš Europos Lietuvoje)

Aleksas Ambrose,

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJOS

autorius,

paruošė, sutvarkė ir išspausdino geriausią Chicago lietuvių istoriją (1869 — 1959 metai). 664 psl., vardynas.

Minkšti viršeliai. Kaina \$15. Persiuntimas — \$1.

1967 metais išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Inž. LIODAS MIKŠYS, 50 metų studijavęs, kaip

IS PRAEITIES UKANŲ ATEINA LIETUVA,

parašė 700 puslapių knygą, kurioje sudėjo viską, kas bet kada ir bet kur, bet kuria kalba buvo parašyta apie Lietuvą, lietuvių ir lietuvių kalbą. Jis mokėsi kartu su kun. Jaunium ir prof. K. Būga pas geriausius šimtmečio pradžios kalbininkus, padarė lietuvių kalbą liečiančias ištraukas, paruošė tikslus vertimus ir patarė mums toliau studijuoti.

Kaina \$25. Kieti viršeliai. Paštas \$2.

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MAISTAS IS EUROPOS SANDELIŲ

2508 West 69th St., Chicago, IL 60629 • Tel. 925-2787

Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.

MARIJA NOREIKIENĖ

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

1501 W. 69th St., Chicago, IL 60629 • Tel. 925-2737

V. KALANTINAS

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, IL.

• REPESTINGAI IŠPILDOMI REKETAJ • FANNIE MAY SALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

Atidara šokiadieniais nuo

9 val. ryto iki 10 val. vakara.

Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistinėinkas

Tel. 476-2206

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

● LITERATURA, lietuvių literatūros, menų ir mokslų 1954 m. metraštis. Jame yra vertingų, niekuomet nesenstų, Vincas Krėvė, Igno Šlapelio, Vinco Maciūno, P. Jonko, V. Stankos, J. Rukščio, dr. Kazio Griniaus, taip pat K. Matusevičiaus ir V. Meilaus straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis ir M. K. Čiurlionio, M. Šileikio, A. Rukščio, A. Rukščio ir A. Varnos kūrybos poveikiais. 365 pusl. knyga kainuoja tik \$3.

● DAINŲ ŠVENTES LAUKUOSE, poetės, rašytojos ir tautinių žokių pirmūnės Juozės Vaičiūnienės atsiminimai apie dainų šventes bei jų istoriją ir eigą. Įdomi, skaitytai ir nedainuojantiems, gerintis autorės puikiu stiliumi ir surinktais duomenimis bei užkuliais. Studija yra 151 pusl., kainuoja \$2.

● VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Antano Rūkio aprašymas Juozo Adomaičio — Dėdės Šerno gyvenimo. Tai ne sausas gyvenimo bruožų aprašymas, bet tikslu to laikotarpio buities literatūrinė studija, suskirstyta skirsneliais. Ta 206 puslapių knyga parduodama tik už \$2.

● LIETUVINKASIS PAMARYS, Henriko Tomo-Tamaliūno domiai parašyta studija apie Rytprūsius, remiantis Pakalnės ir Labguvos apskrityų duomenimis. Aprašymai įdomūs kiekvienam lietuviui. Leidinyje iliustruotos nuotraukomis, pabalgioje duodama rytovardžių pavadinimai ir jų vertiniai į tokiųjų kalbą. Labai sandingoji 335 pusl. knygoje yra Rytprūsių šeimėlapis. Kaina \$4.

● KĄ LAUMES LEME, rašytojos Petronėlės Orinaitės atsiminimai ir mintys apie asmeninį ir vietinį nepriklausomą Lietuvos ir pirmaisiais bolševikų okupacijos metais. Knyga turi 234 puslapius, bet kainuoja tik \$3.

● JULIUS JANONIS, poetas ir revoliucionierius, nesuprantas ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik ne turgio Jašinsko knygoje apie Julijaus Janonio gyvenimą ir poeziją. Dabar būtų jį galima pavadinti kovotoju už žmogaus teises. Knyga yra didelio formato, 265 puslapių, kainuoja \$6.

● SATTIRINĖS NOVELS, M. Zoschenko kūryba, J. Valašio vertimas. 206 pusl. knygoje yra 40 sąmojingų novelių. Kaina \$2.

Knygos gaunamos Naujienose, 1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608. Užsakant pakeiči, pridėti šolary paminėjimo išlaikoma.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone 421-4198

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of January 1, 1988	pusel metų	\$22.00
Subscription Rates:	trims mėnesiams	\$15.00
	vienam mėnesiui	\$4.00
Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per six months, \$12.00 per 3 months. In other USA localities \$40.00 per year, \$24.00 per six months, \$12.00 per three months. Canada \$45.00 per year; other countries \$48.00 per year.	Kanadoje:	
	metams	\$45.00
	pusel metų	\$24.00
	vienam mėnesiui	\$4.00
25 cents per copy	Vilniuje:	
Nuo sausio pirmos dienos	metams	\$45.00
Dienraščio kainos:	pusel metų	\$24.00
Chicagoje ir priemiesčiuose:		
metams	\$45.00	
pusel metų	\$24.00	
trims mėnesiams	\$12.00	
vienam mėnesiui	\$4.00	
naudo JAV vietose:		
metams	\$40.00	

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Seštadieniais — iki 12 val.

Netekome Viktoro Karoso

Praeitą šeštadienį, kelioms minutėms prieš vidurdienį, Chicago priemiesčio ligoninėje mirė Viktoras Karosas. Jį pakirto greitas kepenų vėžys.

Nelaimė virto tikra tragedija, nes toje pačioje ligoninėje, ta pačia liga sirgo ir jo šeimininkė. Ji ten buvo patekusi žymiai anksčiau. Pabuvusi kelias savaites, buvo išleista, o vėliau ir vėl ten paguldyta. Viktoras buvo labai susirūpinęs jos sveikata. Jis buvo įsitikinęs, kad ji neilgai išliks. Josios gydytojai taip buvo įsitikinę. Pats Karosas kasdien ją lankydavo ir buvo įsitikinęs, kad jam teks ją išlydėti į Tautines kapines.

Bet likimas kitaip nulėmė. Viktorui susirgus, jį pati patarė ateiti į tą pačią ligoninę. Ji buvo įsitikinusi, kad turėjo gerą priežiūrą. Teresė turėjo kitokį vėžį ir turėjo stipresnę širdį. Viktoras neatlaikė, o josios širdis dar plakė iki liepos 26 d. ryto.

Viktoras gimė Vilniuje 1909 metais. Jis mažas su jaunesniu broliu buvo išvežti į Biržus ir apgyvendinti reformuotų šeimoje. Kurį laiką jam teko mokytis Slacke, o vėliau Vilniuje, kur baigė lietuvišką gimnaziją ir universitetą. Jau mokykloje jis pamėgo filosofiją, visuomenės mokslus ir žurnalistiką. Jis domėjosi istorija ir atidžiai studijavo rastus istorijos veikalus.

Sovietų karo jėgoms pradėjus stumtis į Vakarus, V. Karosas pasuko taip pat į Vakarus. Jis turėjo progos pažinti Sovietų karo jėgų ir policijos metodus, tai nenorėjo dar kartą patekti sovietinės prievartos valdžion.

Vokietijoje jam teko gyventi tuose pačiuose lageriuose, kuriuose gyveno didelė tremtinių dauguma. Jis patyrė, kaip buvo atrenkami pirmieji tremtiniai.

Amerikoje Viktoras pirmiausia apsigyveno pas Devenius, Worcester ūkyje. Padėjo redaguoti Devenų leidžiamą savaitraštį. V.K. rašinėjo savaitiniuose laikraščiuose ir lietuviškuose žurnaluose, bet jis turėjo progos išsiuosti tikra to žodžio prasme, kai pradėjo bendradarbiauti Naujienose. Pradžioje rašė studijas įvairiais svarbesniais visuomeninio lietuviško gyvenimo klausimais, o vėliau įsitraukė ir į literatūros kritiką. Pirmiausia jis paruošė ilgąją studiją apie prancūzų revoliucijos pagrindaus įsakymų saugojas ramybę tos apylinkės, per kurią traukia į Krokuvą gausūs svečių būriai, ir pavyzdžiui paminėjo ir pastarąjį įvykį, kurio liudininku prieš valandėlę yra buvęs. Pagalvojęs, kad prašyti kunigaikštienės pagalbos būtų dar daug laiko, nutarė neteikti įvykiui didelės reikšmės. Kunigaikštienė juokavo, kad Zbyška buvo taip arti atsidūręs prie geidžiamųjų plunksnų. O kiti, išgirde apie ieties sulaužymą, stebėjosi Povalo jėga.

Mėgdamas pagyras, Povala džiaugėsi savo širdyje, kad jį žmonės taip garbina, ir pats pradėjo pasakoti apie savuosius žygdarbius, suteikusius jam garsą, ypač gi apie savo nuotykius Burundijos Pilypo Narsiojo pilyje. Kartą, turnyro metu nulaūžęs savo ietį, jis pagriebė vieną riterį už pušiuoju, ištraukė iš balno ir išmetė į orą. Nors tas riteris ir vilkėjo geležinius šarvus. Pilypas Narsusis dovanojė už tai jam auksinę grandinę, o jojo žmona — aksoninių batukų, kuri jis ir dabar ant savo šalmo tebenešioja.

Visi šituo pasakojimu buvo labai susižavėję, bet Mikalojus iš Ilgamiškio tarė:

— Nebera jau šiais suminkštesniais laikais tokių vyrų, kokių buvo mano jaunystės laikais, arba apie kokius man tėvas buvo pasakojęs. Pavyksta dabar kuriam bajorui perkirsti krūtinės šarvus arba pirštais sulankstyti geležinį virbalą, tai jau stipruoliu dedasi ir prieš kitus didžiuojasi. O senovėje tą ir merginos sugebėdavo padaryti...

— Aš šito neginciju, kad senovėje žmonės stipresni buvo, — atsakė Povala, — bet ir šiandien atsiranda stiprių vyrų. Mano kaulams Dievas jėgą nepagailejo, nors ir nesigiriu, kad esu stipriausias visoje karalijoje. Ar matei kada, tamsta, Zavišą iš Carbovos? Tas ir mane įveiktų.

— Mačiau. Jo pečiai tokie platūs, kaip Krokuvos varpa laikas sienojas.

— Arba Dobką iš Olesnico? Kartą jis turnyre, kurį kryžiuočiai Toruňėje buvo surengę, dvyliką riterių paguldė ir didelę garbę sau ir savo kraštui įgijo.

— O mūsų mozūras Staška Ciolekas stipresnis buvo ir už jus, ir už Zavišą ir už Dobką. Pasakojo, kad savo rankomis jis iš žalios šakos syvus išspausdavo.

— Syvus ir aš išspausiu! — sušuko Zbyška. Ir anksčiau, negu kas jo būtų paprašęs tai įrodyti, paško į šalikę, nusilaužė medžio šaką ir kunigaikštienės ir Danutės akyse taip jos galą rankomis suspaudė, kad syvas iš tikrųjų pradėjo lūžėti ant kelio.

— O Dieve, — sušuko našlė, — neikite į karą, nes būtų gaila, kad toks vyras dar nevedęs žūtų.

— Gaila būtų, — pakartojo staiga susimąstęs Macka.

Bet Mikalojus iš Ilgamiškio pradėjo juoktis, o jį sekdama ir kunigaikštienė. Kiti balsiai pradėjo stebėtis Zbyškos jėga, nes tais laikais stipri ranka buvo labiausiai vertinamas dalykas, o merginos pradėjo šaukti Danutei: "Džiaukis!" Danutė iš tikrųjų buvo linksma, nors ir nesuprato, ką ji galėtų laimėti dėl šitos suspaustos šakos gabalo. Visai užmiršęs kryžiuotį, Zbyška žvelgė į visus taip iš aukšto, kad Mikalojus iš Ilgamiškio, norėdamas gražinti jį į realybę, kreipėsi į jį:

— Veltui didžiuojiesi savo jėga, nes yra už tave geresnių. Aš to pats nemačiau, bet mano tėvas buvo liudininkas vieno atsitikimo, kuris įvyko Romos imperatoriaus Karolio pilyje. Atvyko pas jį kartą mūsų karalius Kazimieras su daugeliu palydovų, kurių tarpe buvo ir tas garsus savo jėga Staška Ciolekas, vaivados Andriejaus sūnus. Tada imperatoriaus pradėjo girtis, kad savo pavaldinių tarpe turįs vieną čeką, kuris sugeba savo rankomis lokį pasmaugti. Čekas buvo pašauktas ir visų akyse du lokius paėmė nusmaugęs. Mūsų karalius dėl to labai kankinosi ir bijodamas, kad netektų sugėdintam namo grįžti, tarė: "Bet manasis Staška nesileis sugėdintam". Nutarė, kad trims dienoms praėjus, jis išbandytų savo jėgą. Suvažiavo tada labai daug žymių riterių, ir pilies kieme susiėmė Staška su čeku. Bet neilgai svečiai gerėjosi jų intymėms: vos tik susikibus, Staška sulaužė čeką nugarku, sulandė visus šonkaulius ir didesnei karaliaus garbei negyva iš savo rankų paleido. Staška nuo to laiko buvo pramintas Kaulalaužiu. Kitą kartą jis vienas įkėlė į varpinę bokštą didelį varpą, kurio didesimt žmonių š viešs negalėjo pajudinti.

(Bus daugiau)

J. KLAUSEIKIS IŠ SAVOS IR SOVIETINĖS SPAUDOS

JAUNIMO VASAROS STOVYKLOS

Los Angeles Sv. Kazimiero jaunimo stovykla. Čia jie organizuoja parapijos laikraštėlis išspausdinti, netaičinių pratybų daugiau, pranešimus, jog atitinkamą mokslą lietuvių kalbos, pateninti moksleivių stovykla prasidės rugpjūčio 21 d., Kalifornijos pietuose, prie Escondido.

Tame pat laikraštelyje yra kitas pranešimas, jog skautų ir skautėlių vasaros stovykla, šiemet Maironio vardu pavadinta, prasidės liepos 31 d. San Bernarino kalnuose nuosavoje Rambynos stovyklavietėje.

Idomus yra parapijos klebono J. Kučingio prirašas, paraginimas stovyklauti. Rašoma: "Iš vėliai, darykite visa, ką galite, kad jūsų vaikučiai patektų į šias dienas mintis, Amerikos įsteigimą ir pagrindinius JAV konstitucijos bruožus. Jis paruošė visą eilę straipsnių, kaip tos idėjos pasiekė tuometinę Lietuvos inteligentiją ir kaip jos plito lietuvių tarpe.

Karosas nepriklausė dabartinei "žurnalistų" sąjungai bet jis buvo nepaprastai atidus laikraštiniams. Jis padarė kelis pavyzdžius Amerikos Lietuvių Tarybos seimams. Karosas pajėgė pagauti pagrindines pareigūnų mintis, studijavo praeitį, pasižymėdamas istatuose surašytus pagrindinius siekius ir kelių nutarimams vykdyti. Jis pastebėdavo kalbėtojų niuansus ir labai tiksliai perduodavo pasakytas kalbas ir skirtingus keliuos.

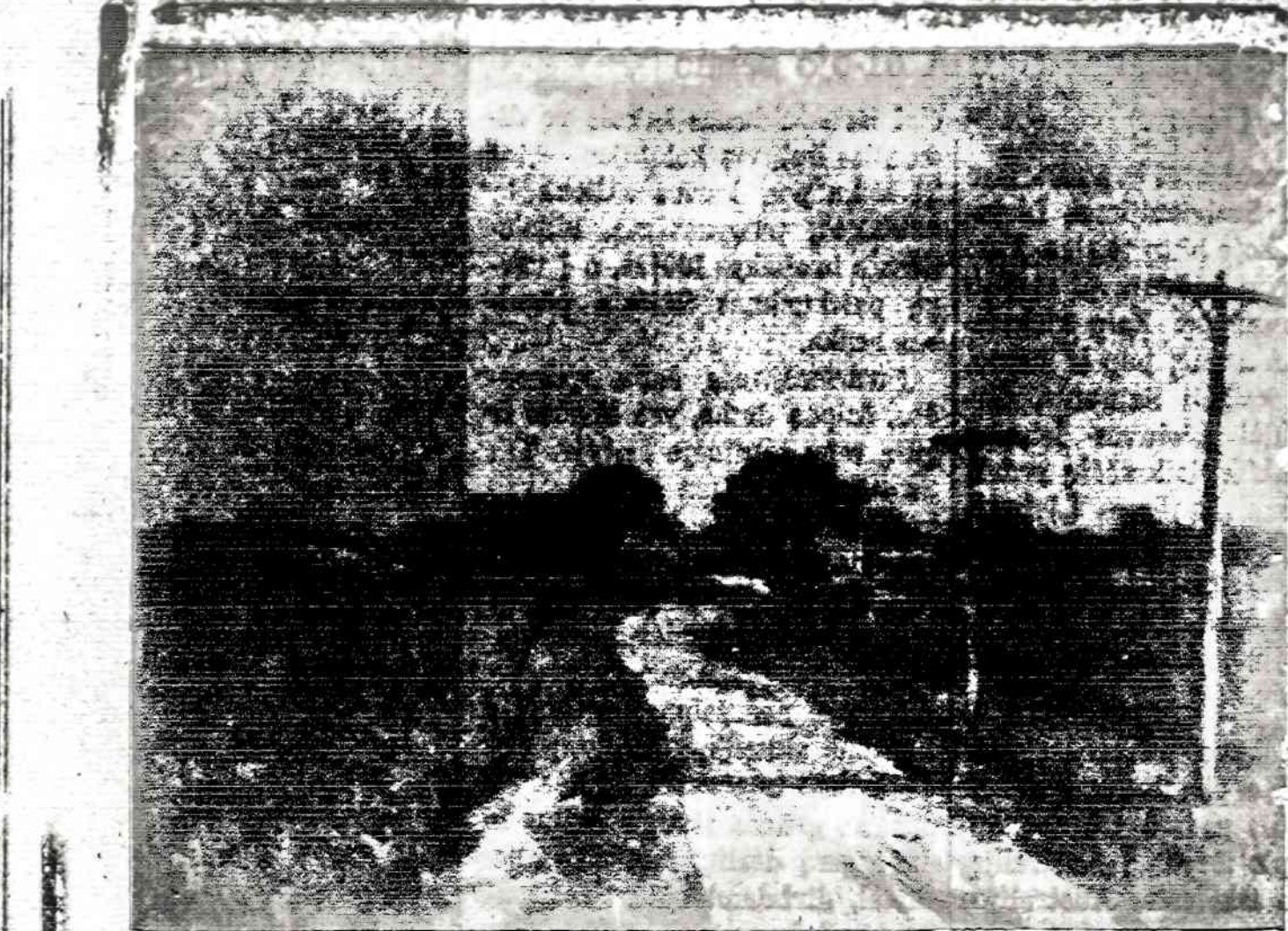
Juožą Pronskų dukterims išvežus, pradžioje į Chicago priemištį, o vėliau ir į Kanados vakarus, V. Karosas tapo Naujienų redakcijos nariu. Jis ruošė ne tik tiktai svarbesniais visuomeninio lietuviško gyvenimo klausimais straipsnius, bet jis atidžiai sekė ir Lenkijos, Vakarų Vokietijos, Italijos bei šiaurės Europos valstybių ir tautų gyvenimą. Jo gerai ruošti straipsniai skaitytojų buvo mėgiami. Jis nesvajodavo, bet keldavo viešumon gyvenimo faktus.

Jis suprato Amerikos Lietuvių Tarybos atliktus darbus, jam buvo aiški Amerikos lietuvių tolerancija įvairių politinių grupių viningam darbui, jam buvo aiškus Naujienų vedamas darbas ir jis tapo tikru naujieniečiu. Jam tapo artimi VLIKŲ ir BALFO vedami darbai. Jis matė pavojų, kurį atneša ardomieji darbai, nukreipti prieš šias didžiasias organizacijas.

Karosas džiaugėsi gautais laiškais ir telefonu pranešimais. Jis nebijėjo kritikos. Kritika jam sudarydavo progą dar ryškiau išaiškinti nuomonių skirtumus, sustiprinančius siekiamą viningą poziciją. Visas svarbesnes savo studijas jis pakartodavo Naujienų atkarpose. Jis tardavosi svarbesniais visuomeninio gyvenimo klausimais ir paruošdavo įžanginius. Jeigu matydavo, kad pastas laiku neįteiks jo paruošto įžanginio, pirmomis ryto valandomis sėdavo į autobusą ir atveždavo laiku į dienraščio redakciją. Jam rūpėjo ir ekonominiai Naujienų klausimai. Jis ne tik pats prisidėdavo, bet ragino ir savo artimuosius priremti savo petį prie Naujienų.

Pikta ir pasakiškai greitai plintanti liga paliko spragą Naujienose. Netekome laisvę mylėjusio, nepriklausomos ir demokratinės Lietuvos siekusio idealisto, pasiryžusio dirbti ir pajėgiano aukotis naujieniečio.

Los Angeles Sv. Kazimiero jaunimo stovykla. Čia jie organizuoja parapijos laikraštėlis išspausdinti, netaičinių pratybų daugiau, pranešimus, jog atitinkamą mokslą lietuvių kalbos, pateninti moksleivių stovykla prasidės rugpjūčio 21 d., Kalifornijos pietuose, prie Escondido.

M. SILEIKIS

"Anksti rytą"

teiki padarytų nuostolių. Vienais metais buvo namo stogas suauzintas, o panašiai kulkos pramušė ir vandens baką. Ne kartą išaužtos langinės, durys ir sienos. Šį pavasarį tų "svečių" pėdsakai irgi rasti. Padaryta stovyklavietės namui nuostolių, išlaužtos geležinės sandėliuko durys ir išvogta tik pernai pirkto naujos palapinės.

Kasmet skautų veikėjai organizuoja balius, telkia lėšas stovyklavietės pagerinimui, bet daliai jų pinigų nusineša vagys ir vandėliai.

Daug automobilių — sunki našta gamtai

"Tarybinės moters" skaitytoja rašo laikraščio redakcijai: "Seniau buvo labai skatinamos išvykos į gamtą. Tačiau, kai mes nusipirkome automobilį, paaiškėjo, kad miškininkai ir gamtos apsaugos tarnyba nelabai laukia tokių svečių. Visur daug apribojimų, nebegalima savo nuožūrą laisvai įvairuoti į mišką, nakvoti... Kodėl? Pradome apie tai parašyti plačiau".

Ir parašytas ilgas atsakymas, jog dabar nebeįmanoma išvykos į gamtą su nakvyne palapinėje. Esą, pasididžiųjų muziejų ar paveikslų galerijose lankytojai grįžta miegoti namo, panašiai turėtų būti ir gamtos mėgėjų elgiausis. Priešingai, miško aikštės virsta palapinių kotedžų išbaidytos, sprunka į šalis voveraitės ir ežiukai, didelis lankytojų skaičius alina mišką, pušys džiūsta, kai nuolatoms mindomoms jų šaknys. Rašoma, jog ir vandalai padaro miškuose nuostolių.

"Tad nepykime", — rašoma

redakcijos atsakyme, — "jei ant Varėnos rajono didžiųjų kelių nubrėžtos linijos, draudžiančios pasistatyti mašiną šalikėlyje, jei ties įvažiavimais į mišką kabo "plytos" — kelio ženklai, draudžiantieji įvažiuoti į mišką. Likusis smėlis, apaugęs plonyčiu žolės ir samanėlių sluoksniu, gali lengvai suplūšti".

Miškuose stovyklavimo ir automobilių pastatymo vietų esą permažai. Puikios svajonės važiuoti grybauti, žvejoti ir stovyklauti daug kam nuveinančios niekais. Nepatogumų esama ir norint automobilių nuplauti. Prie upių ir ežerų draudžiama, o prie namų mažai esančių vietos automobiliui nuplauti. Vilniuje esama 13 automobilių už mokestį pastatyti aikščių, bet ne vienoje nėra įtaisytų automobilių plauti. Automobiliai ne tik gamtai sunki našta, bet ir automobilių savininkai nevisur turi nors minimalines sąlygas automobilių laikymui.

Trūksta moterim batų

Tarybinis laikraštis rašo, jog viena pilietė kreipėsi į redakciją, nurodydama, jog labai sunku vyresnėms moterims gauti nusipirkti patogios avalynės.

Lengvosios pramonės, ministaro pavaduotojas atsakė, jog avalynės pramonė nuolat didina gamybą. 1982 m. busa gaminamos naujos moterų apatės rūšys: šilti aulinukai, lengvi "mokasino" tipo bateliai, siūtiniai klajuotiniai bateliai vyresnėms moterims ir kt.

1983 m. Ukmergės fabrike bus gaminami moteriški veliūro aulinukai žemu lietu padu ir žema pakulne, tai tik avėti se-

niems žmonėms. Būsimas pastatytas naujas "gamybinis korpusas", tai leis padidinti moteriškos avalynės gamybą. Tai bus penkmečio pabaigoje.

Iki tol, vadinasi, reikia vilti, miš gyventi.

Kiaulėms edalas iš "tikrojo taupymo"

Vilniuje gyventojai valdžios raginami kasdien surinkti nuo stalo trupinių bent po 50 gramų, o tai sudarys 25 tonas vertingo kiaulių fermoms pašaro.

Kiemuose ir laipinėse esą pastatyti bakeliai kiburai maisto atliekoms sudėti. Kai kur ir "persivalginiai kiburai" — butus atnešti — tik krauk atneštas, o specialūs žmonės jas surinks. Jiė vadinasi, butų fondo eksploatacijos tarnyba.

Viena moteris rašo, jog jos šeimoje mažai kas atlieka "Bulves mėgstame virti su lupenomis — taip jos maistingesnės. Jei kokią sekmadienį darau cepelinus — tai vaikai taip nusukta bulvės, kad likusios kumpės nelabai beklonų nudžiūgins, nors jas ir sudėdū į šukšhavelio atliekų baką".

Deja, pasitaiko, jog reikia nemažai produktų išmesti. "Vaikini — daržovių parduotuvė" ir parsineši tinkelį, kuriame 3 kg bulvių. Pradėkite tas bulves skusti — pasirodo, beveik pusę reikia išmesti, jos supuvusios. Mat, supiltos į prekybos sandėlius perušinosios".

(Bus daugiau)

— Angolos vyriausybė atsisakė atsaukti Kubos karių, nes jie reikalingi vyriausybei ginti.

HENRIKAS SINKEVICIUS

KRYŽIUOČIAI

(Tęsinys)

Toks priartėjusiųjų elgesys labai nepatiko vokiečiui. Jis pažvelgė į Macką ir Zbyšką kartą ir antrą ir suprato, kad pastarieji nuo arklių nenusės ir kad tyčia į jį nekreipia jokio dėmesio. Ir jo akys vėl suspaudė plieniniu žvilgsniu, ir jis pradėjo judėti.

— Tada, priartėjęs prie jo, Povala tarė:

— Jokite drąsiai, narsūs riteri. Kraštas čia ramus, ir niekas jūsų neužpuls, nebent koks vaiki-galis...

— Nors ir keisti šio krašto papročiai, bet jūsų draugystės, o ne apsaugos ieškojau, — atkirto Lichtenšteinas: — lyg ir nuvokiū, kad dar kur susitiksim: Ar šitoj pily, ar kur kitur...

Paskutiniuose jo žodžiuose galima buvo jausti paslėptą grąsinimą, todėl Povala atsakė:

— Kaip Dievas duos...

Tai taręs, nusilenkė ir atsikusęs tarė puebal-siu, tačiau taip, kad artimiausieji galėtų jį girdėti:

— Sudžiūvėli, tu, pakelčiau aš tave ieties malkaliu nuo balno ir laikyčiau ore, tol, kol sukaibėdai — neįs poterių!

Vėliau jis pradėjo kalbinti kunigaikštienę, kuri gerai pažinojo. Ona Danutė jį klausinėjo, ką veikė kelyje. Povala jai aiškino, kad kara-

liaus įsakymų saugojas ramybę tos apylinkės, per kurią traukia į Krokuvą gausūs svečių būriai, ir pavyzdžiui paminėjo ir pastarąjį įvykį, kurio liudininku prieš valandėlę yra buvęs. Pagalvojęs, kad prašyti kunigaikštienės pagalbos būtų dar daug laiko, nutarė neteikti įvykiui didelės reikšmės. Kunigaikštienė juokavo, kad Zbyška buvo taip arti atsidūręs prie geidžiamųjų plunksnų. O kiti, išgirde apie ieties sulaužymą, stebėjosi Povalo jėga.

Mėgdamas pagyras, Povala džiaugėsi savo širdyje, kad jį žmonės taip garbina, ir pats pradėjo pasakoti apie savuosius žygdarbius, suteikusius jam garsą, ypač gi apie savo nuotykius Burundijos Pilypo Narsiojo pilyje. Kartą, turnyro metu nulaūžęs savo ietį, jis pagriebė vieną riterį už pušiuoju, ištraukė iš balno ir išmetė į orą. Nors tas riteris ir vilkėjo geležinius šarvus. Pilypas Narsusis dovanojė už tai jam auksinę grandinę, o jojo žmona — aksoninių batukų, kuri jis ir dabar ant savo šalmo tebenešioja.

Visi šituo pasakojimu buvo labai susižavėję, bet Mikalojus iš Ilgamiškio tarė:

— Nebera jau šiais suminkštesniais laikais tokių vyrų, kokių buvo mano jaunystės laikais, arba apie kokius man tėvas buvo pasakojęs. Pavyksta dabar kuriam bajorui perkirsti krūtinės šarvus arba pirštais sulankstyti geležinį virbalą, tai jau stipruoliu dedasi ir prieš kitus didžiuojasi. O senovėje tą ir merginos sugebėdavo padaryti...

— Aš šito neginciju, kad senovėje žmonės

stipresni buvo, — atsakė Povala, — bet ir šiandien atsiranda stiprių vyrų. Mano kaulams Dievas jėgą nepagailejo, nors ir nesigiriu, kad esu stipriausias visoje karalijoje. Ar matei kada, tamsta, Zavišą iš Carbovos? Tas ir mane įveiktų.

— Mačiau. Jo pečiai tokie platūs, kaip Krokuvos varpa laikas sienojas.

— Arba Dobką iš Olesnico? Kartą jis turnyre, kurį kryžiuočiai Toruňėje buvo surengę, dvyliką riterių paguldė ir didelę garbę sau ir savo kraštui įgijo.

— O mūsų mozūras Staška Ciolekas stipresnis buvo ir už jus, ir už Zavišą ir už Dobką. Pasakojo, kad savo rankomis jis iš žalios šakos syvus išspausdavo.

— Syvus ir aš išspausiu! — sušuko Zbyška. Ir anksčiau, negu kas jo būtų paprašęs tai įrodyti, paško į šalikę, nusilaužė medžio šaką ir kunigaikštienės ir Danutės akyse taip jos galą rankomis suspaudė, kad syvas iš tikrųjų pradėjo lūžėti ant kelio.

— O Dieve, — sušuko našlė, — neikite į karą, nes būtų gaila, kad toks vyras dar nevedęs žūtų.

— Gaila būtų, — pakartojo staiga susimąstęs Macka.

Bet Mikalojus iš Ilgamiškio pradėjo juoktis, o jį sekdama ir kunigaikštienė. Kiti balsiai pradėjo stebėtis Zbyškos jėga, nes tais laikais stipri ranka buvo labiausiai vertinamas dalykas, o merginos pradėjo šaukti Danutei: "Džiaukis!" Danutė iš tikrųjų buvo linksma, nors ir nesuprato, ką ji galėtų laimėti dėl šitos suspaustos šakos gaba-

lo. Visai užmiršęs kryžiuotį, Zbyška žvelgė į visus taip iš aukšto, kad Mikalojus iš Ilgamiškio, norėdamas gražinti jį į realybę, kreipėsi į jį:

— Veltui didžiuojiesi savo jėga, nes yra už tave geresnių. Aš to pats nemačiau, bet mano tėvas buvo liudininkas vieno atsitikimo, kuris įvyko Romos imperatoriaus Karolio pilyje. Atvyko pas jį kartą mūsų karalius Kazimieras su daugeliu palydovų, kurių tarpe buvo ir tas garsus savo jėga Staška Ciolekas, vaivados Andriejaus sūnus. Tada imperatoriaus pradėjo girtis, kad savo pavaldinių tarpe turįs vieną čeką, kuris sugeba savo rankomis lokį pasmaugti. Čekas buvo pašauktas ir visų akyse du lokius paėmė nusmaugęs. Mūsų karalius dėl to labai kankinosi ir bijodamas, kad netektų sugėdintam namo grįžti, tarė: "Bet manasis Staška nesileis sugėdintam". Nutarė, kad trims dienoms praėjus, jis išbandytų savo jėgą. Suvažiavo tada labai daug žymių riterių, ir pilies kieme susiėmė Staška su čeku. Bet neilgai svečiai gerėjosi jų intymėms: vos tik susikibus, Staška sulaužė čeką nugarku, sulandė visus šonkaulius ir didesnei karaliaus garbei negyva iš savo rankų paleido. Staška nuo to laiko buvo pramintas Kaulalaužiu. Kitą kartą jis vienas įkėlė į varpinę bokštą didelį varpą, kurio didesimt žmonių š viešs negalėjo pajudinti.

— Veltui didžiuojiesi savo jėga, nes yra už tave geresnių. Aš to pats nemačiau, bet mano tėvas buvo liudininkas vieno atsitikimo, kuris įvyko Romos imperatoriaus Karolio pilyje. Atvyko pas jį kartą mūsų karalius Kazimieras su daugeliu palydovų, kurių tarpe buvo ir tas garsus savo jėga Staška Ciolekas, vaivados Andriejaus sūnus. Tada imperatoriaus pradėjo girtis, kad savo pavaldinių tarpe turįs vieną čeką, kuris sugeba savo rankomis lokį pasmaugti. Čekas buvo pašauktas ir visų akyse du lokius paėmė nusmaugęs. Mūsų karalius dėl to labai kankinosi ir bijodamas, kad netektų sugėdintam namo grįžti, tarė: "Bet manasis Staška nesileis sugėdintam". Nutarė, kad trims dienoms praėjus, jis išbandytų savo jėgą. Suvažiavo tada labai daug žymių riterių, ir pilies kieme susiėmė Staška su čeku. Bet neilgai svečiai gerėjosi jų intymėms: vos tik susikibus, Staška sulaužė čeką nugarku, sulandė visus šonkaulius ir didesnei karaliaus garbei negyva iš savo rankų paleido. Staška nuo to laiko buvo pramintas Kaulalaužiu. Kitą kartą jis vienas įkėlė į varpinę bokštą didelį varpą, kurio didesimt žmonių š viešs negalėjo pajudinti.

— Veltui didžiuojiesi savo jėga, nes yra už tave geresnių. Aš to pats nemačiau, bet mano tėvas buvo liudininkas vieno atsitikimo, kuris įvyko Romos imperatoriaus Karolio pilyje. Atvyko pas jį kartą mūsų karalius Kazimieras su daugeliu palydovų, kurių tarpe buvo ir tas garsus savo jėga Staška Ciolekas, vaivados Andriejaus sūnus. Tada imperatoriaus pradėjo girtis, kad savo pavaldinių tarpe turįs vieną čeką, kuris sugeba savo rankomis lokį pasmaugti. Čekas buvo pašauktas ir visų akyse du lokius paėmė nusmaugęs. Mūsų karalius dėl to labai kankinosi ir bijodamas, kad netektų sugėdintam namo grįžti, tarė: "Bet manasis Staška nesileis sugėdintam". Nutarė, kad trims dienoms praėjus, jis išbandytų savo jėgą. Suvažiavo tada labai daug žymių riterių, ir pilies kieme susiėmė Staška su čeku. Bet neilgai svečiai gerėjosi jų intymėms: vos tik susikibus, Staška sulaužė čeką nugarku, sulandė visus šonkaulius ir didesnei karaliaus garbei negyva iš savo rankų paleido. Staška nuo to laiko buvo pramintas Kaulalaužiu. Kitą kartą jis vienas įkėlė į varpinę bokštą didelį varpą, kurio didesimt žmonių š viešs negalėjo pajudinti.

— Veltui didžiuojiesi savo jėga, nes yra už tave geresnių. Aš to pats nemačiau, bet mano tėvas buvo liudininkas vieno atsitikimo, kuris įvyko Romos imperatoriaus Karolio pilyje. Atvyko pas jį kartą mūsų karalius Kazimieras su daugeliu palydovų, kurių tarpe buvo ir tas garsus savo jėga Staška Ciolekas, vaivados Andriejaus sūnus. Tada imperatoriaus pradėjo girtis, kad savo pavaldinių tarpe turįs vieną čeką, kuris sugeba savo rankomis lokį pasmaugti. Čekas buvo pašauktas ir visų akyse du lokius paėmė nusmaugęs. Mūsų karalius dėl to labai kankinosi ir bijodamas, kad netektų sugėdintam namo grįžti, tarė: "Bet manasis Staška nesileis sugėdintam". Nutarė, kad trims dienoms praėjus, jis išbandytų savo jėgą. Suvažiavo tada labai daug žymių riterių, ir pilies kieme susiėmė Staška su čeku. Bet neilgai svečiai gerėjosi jų intymėms: vos tik susikibus, Staška sulaužė čeką nugarku, sulandė visus šonkaulius ir didesnei karaliaus garbei negyva iš savo rankų paleido. Staška nuo to laiko buvo pramintas Kaulalaužiu. Kitą kartą jis vienas įkėlė į varpinę bokštą didelį varpą, kurio didesimt žmonių š viešs negalėjo pajudinti.

— Veltui didžiuojiesi savo jėga, nes yra už tave geresnių. Aš to pats nemačiau, bet mano tėvas buvo liudininkas vieno atsitikimo, kuris įvyko Romos imperatoriaus Karolio pilyje. Atvyko pas jį kartą mūsų karalius Kazimieras su daugeliu palydovų, kurių tarpe buvo ir tas garsus savo jėga Staška Ciolekas, vaivados Andriejaus sūnus. Tada imperatoriaus pradėjo girtis, kad savo pavaldinių tarpe turįs vieną čeką, kuris sugeba savo rankomis lokį pasmaugti. Čekas buvo pašauktas ir visų akyse du lokius paėmė nusmaugęs. Mūsų karalius dėl to labai kankinosi ir bijodamas, kad netektų sugėdintam namo grįžti, tarė: "

R VIIAITE

VAKARŲ VEJAI

112 modernios poezijos puslapių. Kaina \$5. Minkšti viršeliai. Pasiųsime poeziją, kai atsiųsime pinigų tokiu adresu:

Naujienos, 1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Wendover Community Clinic
Medicine Director
1938 S. Main St., Westchester, IL
VALANDOS: 8-9 darbo dienomis
ir antrą sešadienį 8-1 val.
Tel.: 342-2727 arba 342-2729

TEL. 233-8553
Service 855-4506, Page 06058

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS.
SPECIALYBĖ: AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

Dr. Jonas F. Mažeika

D.D.S. — DANTŲ GYDYTOJAS
4600 W. 103rd Street
Oak Lawn, Ill.
Off. tel. 423-8380
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius
ir "contact lenses".

Dr. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLIES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2456 WEST 63rd STREET
Valandos: antradi. 1-4 popiet,
ketvirtadi. 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2380,
Residencijos tel.: 448-5543

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir šlapimo
takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33719
Tel. (813) 321-4209

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Laidimai — Pilna apdraudė
ZEMA KAINA
Priman Master Charge
ir VISA kortelės.
R. ŠERENAS. Tel. 925-8063

MOVING

Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5996

SOPHIE BARCUS

RADIJO ŽEIMOS VALANDOS

Šeštadieniais ir sekmadieniais
nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Stoties WOPA - 1490 AM
transliuojamos iš mūsų studijos
Marquette Parko.
Vedėja — Aldona Daukus
Tel.: 778-1543

7159 So. MAPLEWOOD AVE.

CHICAGO, IL 60629

RADIJO PROGRAMA

Seniausia Lietuvių Radijo progra-
ma Naujojoje Anglijoje, iš stoties
WLYN, 1360 bangos AM, vėliau sek-
madieniais nuo 8 iki 8:30 val. ryto,
perduodama vėliau į pasaulinių
finių santrauką. Be to, komenta-
rai, muzika, dainos, ir Magdulos
Pasla. Šia programa veda Stepo-
nas ir Valentina Munkai. Būtinio
reikalingi kreiptis į Baitė Floriatę —
gėlių bei dovanų kūrėturę, 502 E.
Broadway, So. Boston, Mass. 02127.
Telefonas 268-0489. Ten pat gau-
namos "Naujienos", didelis pasi-
rinkimas lietuviškų knygų ir lie-
tuvišką dovanų.

MIRĖ SOLISTAS RAPOLAS JUŠKA

KANSAS CITY, Mo. — Šek-
madienį mirė savo laiku gana
gražiai dainavęs solistas Rapolas
Juška, angliskai besivadinęs
Ralph Juško.

Prieš 77 metus jis gimė Bos-
tone, lietuvių kilmės. Turėjo
gražų balsą ir buvo Philadelphij-
jos Operos dainininkas, o vėliau
dainavo New Yorko Simfonijoje
kelias Bacho giesmes. Operoj
dirbo prie Leopoldo Stokowskio,
aukštai jį vertinusio.

Balsui susilpnėjus, Juška va-
dovavo Bostono, Philadelphijos,
Floridoj St. Augustino ir Chica-
gos chorams. Kurį laiką leido
lietuviškas ir angliskas gaidas.
Vyresnieji dainininkai dirigentą
Jušką turėtų pažinti, vadovavusį
47th ir Ashland gatvių lietuvių
chorams. Paskutinius 20 metų
ramiai gyveno Kansas City arti-
mųjų tarpe, visai suameriko-
nėjęs.

● Geri miltai mokina kepti,
geri linai — verpėja.

KNOW YOUR HEART

HELP YOUR HEART FUND

HELP YOUR HEART

Claude Monet

Sainte Adresse (Imresionistinė tapyba)

V. PUTVIO GYVENIMO BRUOŽAI

(Tęsinys)

Kultūrinėje srityje V. Putvin-
kis nesitenkino paprastu šaulių
ar piliečių švietimu. Jis buvo
užsimojęs per Šaulių Sąjungą
perauklėti lietuvių tautą, kad ji
būtų sveika, blaivi, stipri savo
tautinio atsparumo, pasiryžusi
 ginti Lietuvos nepriklausomybę
ir lietuviškąją žemę, kad jos vai-
kai būtų tiesūs, mandagūs ir
drausmingi. Auklėjimo metoda
V. Putvinskio taikė patį geriau-
sį, nes pats elgdavosi taip, kaip
kitus elgtis mokė. Šauliai ir šau-
lės, pasak V. Putvinskio, turėjo
būti tie gyvi pavyzdžiai, kurie
turėjo būti visi lietuviai. Savo
mintis perauklėjimo ar persiau-
klėjimo reikalu V. Putvinskis
skleidė gyvų žodžių ir šaulių
spaudoje.

Kiekvienam akydam žmogui
buvo aišku, kad ne tik visos
tautos, bet ir visų šaulių V. Put-
vinskiui visai perauklėti nepasi-
seks. Didelį daly ir nepasise-
kė. Bet jokių būdų negalima
sakyti, kad tas milžiniškas ir
puikus užsiužinėjimas nepaveikė
norėta prasme šaulius ir net vi-
są tautą. Tiesą pasakius, idealas
nepasiekiamas. Jau labai didelis
dalykas buvo tas, kad V. Put-
vinskis davė šaulių Sąjungai
idealą, tą nepasiekiamą žvaigž-
dę, kurios šviesa viliojo kiek-
vieną, savo tautai geresnio ry-
tojaus trokštantį lietuvių. Tas
idealas buvo ir geras kvieslys

dėtis į šaulių eiles." (Rapolas
Skliptis, Nepriklausomą Lietu-
vą statant, pp.154-155).

Vincas Daudzvardas rašo apie
savo pirmąjį atsilankymą Vytau-
to kalno pratybose ir Vlodo Put-
vio jam tuomet padarytą įspūdį:
"1919 m. vasarą, kaiėjau į
Vytauto kalną, kur buvo šaukia-
mas susirinkimas norinčių rašy-
tis į šaulius, a.a. Vlodo Putvin-
skio nepažinojau. Užlipus į kal-
ną, man metėsi į akis vidutinio
amžiaus žmogus, apsirengęs ka-
riškų pilkos spalvos frencu ir
ilgaus batais, kuris labai gyvai
šnekėjo su kiekvienu naujai
atvykusiu ir susirinkimu. Buvo
tai Vladas Putvinskis. Pamatęs
mane atėjusį, tuojau kreipėsi,
klaudamas, ar į susirinkimą at-
ėjau. Gavęs mano teigiamą at-
sakymą, paėmė mano ranką ir
tarė: "Žinai, drauge, kad tėvynė
dideliam pavojui; reikia ruoš-
tis". Šiuose jo žodžiuose pajau-
čiau kažkokią galingą jėgą ir iš
jį išsyk supratau pagrindinį
šaulių tikslą. Taręs šiuos žo-
džius, Vladas Putvinskis pažvel-
gė į mane savo toli matančio-
mis, atvėrimis akimis ir nuėjo
su kitais kalbėtis. Tokia buvo
mano pirmą pažintis su Vladu
Putvinskiu. Nuo tos pirmos dien-
nos tapau šauliu. Be to, man
įtakos padarė ir tas faktas, kad
atėjau pirmą kartą į susirinki-
mą, kuris, kaip man rodos, bu-
vo, imant platesniu mastu, pir-
mas. Tuojau prasidėjo realus
darbas. Visiems buvo aiškus
darbo tikslas, todėl nereikėjo
daug kalbėti, o tik dirbti. Neuz-
ilgo atėjo karininkas ir pradėjo
mūs mokyti rikiuotės". V.
Daudzvardas, "Amžinos atmin-
ties mūsų šefas", Trimitas, 1929
m. kovo mėn. 28 d., Nr. 13,
p. 205).

Pirmųjų susirinkimų bei ri-
kiuotės pamokų realus darbas
ir pakili nuotaika atsispindi ir
paties Vlodo Putvio prisimini-
muose:

"Buvo tai 1919 metų vasara...
Mes tuokart žydėjom, kaip Vy-
tauto kalnas, kurtamė mūsų ma-
žas būrelis šio pirmos taisyklin-
gos šaulių rikiuotės mokslo. Ir
išdėdijom, ir viltingai, kaip to
parko medžiai, žūrėjom nuo
kalno į blizgantį Nemuno slė-
nyje mūsų miestą, laikinąją
sostinę.

Daugumas mūsų buvome val-
dininkai naujai besikuriančiųjų
valstybės įstaigų, kuriose atsi-
dėję darbuojomės didesnę die-
nos dalį.

Dirbome diletantiskai, bet no-
romis, ne dėl algių ir karjeros,
bet degdami noru padėti mūsų

valstybei. Tai buvo jausmas,
psichika daugiau karių savano-
rių, negu valdininkų. Tos pačios
psichikos vedami susitelkėme
ant Vytauto kalno.

Lietuva buvo mūsų, bet mes
nė mūsų. Draskė ją nevidonai
pakraščiuose, plėšė viduryje ir
dargi pačiame Kaune negalima
buvo suprasti, kas yra ponas:
ar mūsų valdžia, ar vokiečiai.

Nebuvome dar užkariavę
krašto šeimininko teisių, nebu-
vome tikri savo tėvynėje, bet
širdys plakė įniršimu ir pasiry-
žimu gintis, gintis ir gintis.

Visame krašte savarankiskai
kovojo ir tvarkėsi žmonių būre-
liai. Kur-ne-kur veikė partizanai,
teikdami pagalbos adminis-
tracijai ir mūsų kariuomenės
užuomazgoms.

Kaune buvo sumanyta išvesti
šitą darbą tvarkingiau.

Į pirmą rikiuotės pamoką su-
sirinkome parke trejetas de-
simčių. Upas buvo sukeltas. Šne-
kučiavome stovėdami ir sėde-
dami grupėmis, kaip paprasta
sodo publika, ir troškome tapti
kana kuo vienu didžiū bendru,
kažin kokių daiktų, kurs būtų
priešininkui bausis ir kerštin-
gas. Tokios mūsų valios vykdy-
tojas turėjo ateiti pavidalu vie-
nio karininko, kurs pasizadėjo
duoti mums rikiuotės pamokas.
Štai jis. Mandagiai, bet kietai ir
greit iš pasklidusio žmonių mi-
šinio sudarė vieną lygią, sulig
ūgiu eilę ir emė toliau tęsti pa-
prastas pirmos rikiuotės taisyk-
les, mokyti judesius ir sukinius.

As likau dalele vienos didelės
sudėtinės organizuotos jėgos.
Reikalui esant šita jėga gins
pakalnėje blizgantį miestą, tą
laikiną tėvynės širdį. Mūsų jėga
jau šį tą reiskia.

(Bus daugiau)

ENERGY WISE

Change the oil and
filters every 3,000 to
6,000 miles to avoid
wasting gasoline.
Don't be a Born Loser!

SUPER CONCENTRATED CD DEODORIZER

is so effective
that
2 DROPS DEODORIZE
A SKUNK!

Get rid of the odor
problems that could solve
for you — bathroom, pets, odorous medicine,
garage, etc.
ONE SHAKER \$3.00 POSTPAID

To order send check or money order to SCHMID PRODUCTS CO., Div. of
SCHMID LABORATORIES, INC., Box A, Route 46 West, Little Falls, NJ 07643.

GORDON

Funeral Home and Cremation Service

Charles Stasukaitis
FD. LE.
(312) 226-1344

1729 S. Halsted St.
Chicago, IL 60608
24 Hour Service

EUDEIKIS

GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 — 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef. 476-2345

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS

AIKSTES AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

VANCE FUNERAL HOME

1424 South 50th Avenue

Cicero, ILL. 60650

Tel.: 652-5245

TRIJŲ KOPLYČIŲ LAIDOJIMO SERMENINĖ

Patarėjai ir laidojimo direktoriai:

JEAN VANCE ir GEORGE SORINI

Aikstės automobiliams pastatyti

NARIAI:

Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMULANSO PATARNAVIMAS

TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE Miesto
DALYSE

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICA)

2424 WEST 69th STREET

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, ILL. 7-1211

REpublė 7-1211

BUTKUS - VASAITIS

1444 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: Olympic 2-1941

PETRAS BIELIUNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE.

Tel.: Lafayette 3-3871

ALEKSAS AMBROSE

KULTŪRINĖS CHICAGOS LIETUVIŲ ORGANIZACIJOS

(Tęsinys)

Pirmutinė Sv. Kazimiero kapinių atskaita buvo tokia: Už žemę (su nuosimintais) užmokėta \$5,167.59; advokatas ir išlaidos \$216.09; įrašymai \$153.55; užveizdos alga \$140; darbininkų algos \$119.25; pirkimo ir pašventinimo išlaidos \$225; recordas (nuosavybės r.g.) \$218.10; skolos atmokėta \$50; matininkas \$536.15. Iš viso \$7,125.73.

Aukų iki pašventinimo kapinių surinko arti \$4,000. (Katalikas, 1903.9.6).

Prie kun. Kriaučiūno 1903 m. pirkty 40 akrų už \$5,000, kapinių taryba pripirko: 1924 m. 30 akrų už \$22,500, 1929 m. 25 akrus už \$40,000, 1939 m. 250 akrų už \$27,500. Iš viso 345 akrų už \$95,000.

1952 metais užpirkta dar 178 akrų.

1929.11.12 d. kapinių taryba paskyrė 10 akrų žemės daržui piknikams rengti. Pavadino jį: D. L. K. Vytauto Daržas.

Nuo 1917 iki 1947 metų kapinių vadovybė aukėjo švietimo, labdaros ir tautinėms religinėms lietuvių organizacijoms Amerikoje, Lietuvoje ir kitur iš viso \$56,000.

Nuo 1903 iki 1913.9.7 d. kapinės valdė kun. M. Kriaučiūnas savo atsakomybe. Parapijų skaičiui padidėjus, tokia bendrumėnės turto valdymo forma daugeliu atžvilgių nebuvo sveika, priešinga taisyklėms. Valdymo formai buvo padarytas arkivysk. Quagley patvirtintas statutas, pagal kurį buvo išrinkta kapinių valdymo taryba. Pirmąją tarybą sudarė: kun. A. Skripka pirm., patik. J. Eljas vicepirm.; kun. P. Serapinas ižd., patik. J. Bagdžiūnas sek.; kun. M. Kriaučiūnas, kun. A. Ežerskis ir J. Tapanavičius vald. nariai.

Nuo 1953 m. kapinių direktoriato sąstatan įeina kiekvie-

nos lietuvių parapijos klebonas ir po vieną patikėtinį. Kapinių priežiūrėtojas buvo L. Kulpinskas. Iki 1953 metų palaidota 26,203. Kunigų palaidota 27; seserų — 31; jų skaičiuje ir Kaupaitė M. Marija, viena pirmųjų vienuolyno steigėjų ir buv. Motina Generalė (1940). (Iš Sv. Kazimiero Kapinės, 1903-1953).

LIETUVIŲ TAUTINĖS KAPINĖS

Mintis steigti lietuviškas tautines kapines pradėta kelti žymiai anksčiau, bet konkretūs planai buvo pradėti ruošti 1910 metais, kai Lietuvos Sūnų Draugystės susirinkime buvo priimtas pasiūlymas apsvastyti klausimą apie Lietuvos Tautinių Kapinių įsteigimą. Beveik tuo pačiu metu lietuviškų tautinių kapinių klausimas buvo keliamas draugijose Palaimintos Lietuvos, Liuosybės, Simono Daukanto, Lietuvos Myletojų, Teisybės Myletojų, Tėvynės Myletojų 1 kp., SLA 35 kp., Jaunų Amerikos Liet. Pašalp. Klube, Susivienijime Lietuvių Klerų, Liet. Laivamųjų, Liet. Darbininkų Sąjungoje, Sv. Petro draugijoje, Liet. Jaunikaičių Dainos Myletojų ir kitose organizacijose.

1911.2.19 d. įvyko lietuviškų draugijų atstovų susirinkimas, kuriame plačiai aptarus kapinių steigimo klausimą, nutarta steigti kapines, apsidėti mokesčiais ir pirkti žemės sklypą gražioje Chicagos apylinkėje. Šis susirinkimas buvo Lietuvos Tautinių Kapinių steigiamasis susirinkimas. 1911.3.28 d. gavo Illinois valstybės čarterį, kuris leidė vesti biznį. Čarterį pasirašė 11 draugijų atstovų.

Gavus čarterį, tų pačių metų balandžio 15 d. buvo suauktas kitų draugijų atstovų susirinkimas, kuriame buvo išrinkti pirmieji kapinių reikalų tvarkyto-

jai, vadinami direktoriais arba "trustais". Keturi direktoriai buvo išrinkti 3 metams, o kiti keturi — 6 metams. Susirinkimo išrinkti direktoriai, iš savo tarpo išsirinko valdybą, kuri buvo tikruoju visų reikalų tvarkytoju. Dabar vietoje 8 direktorių renkami 10.

Sutvarkius legalius kapinių organizacijos reikalus, svarbiausias klausimas buvo žemės įsigijimas. 1912.1.12 d. buvo nupirtas 21 akras žemės. Buvo padaryti morgičiai ir paruošti "First Mortgage Gold Bonds". Draugijos ir pavieniai asmenys bolus išpirko.

(Bus daugiau)

Rockford, Ill.

Pensininkų išvyka į gamtą

Suštadienį, šių metų rugpjūčio mėn. 7 d., 12 val., vietos pensininkai ruošiasi išvykai į gamtą — į Lietuvos klubo parką. Tenai, kur žaliuoja šimtamečiai ažuolai, čiulba paukšteliai įvairiais balsais, ir mus visus šauktė šaukia į gamtą, į gamtą — senus ir jaunus.

Mes prisimename, kada dar buvome jauni, mėgdavome gamtą ir jos grožį. O ateis laikas, kada ir Jūs būsite tokie pat, kaip mes pensininkai.

Taigi, visi — seni, jauni ir viduramžiais esą — kartu pabendraukime, pabuvokime gamtos prieglobstyje.

Kviečiame rockfordiečius ir iš apylinkių lietuviškus su svečiais dalyvauti pensininkų išvykoje, o mes visus su džiaugsmu pasitiksim.

Gamtą, kaip seniau Lietuvoje, pasiūlyta, vaisingai įvairiais skaniais šaltais užkandžiais ir gėrimais. Kviečia

Pensininkų Valdyba

TRUMPAI

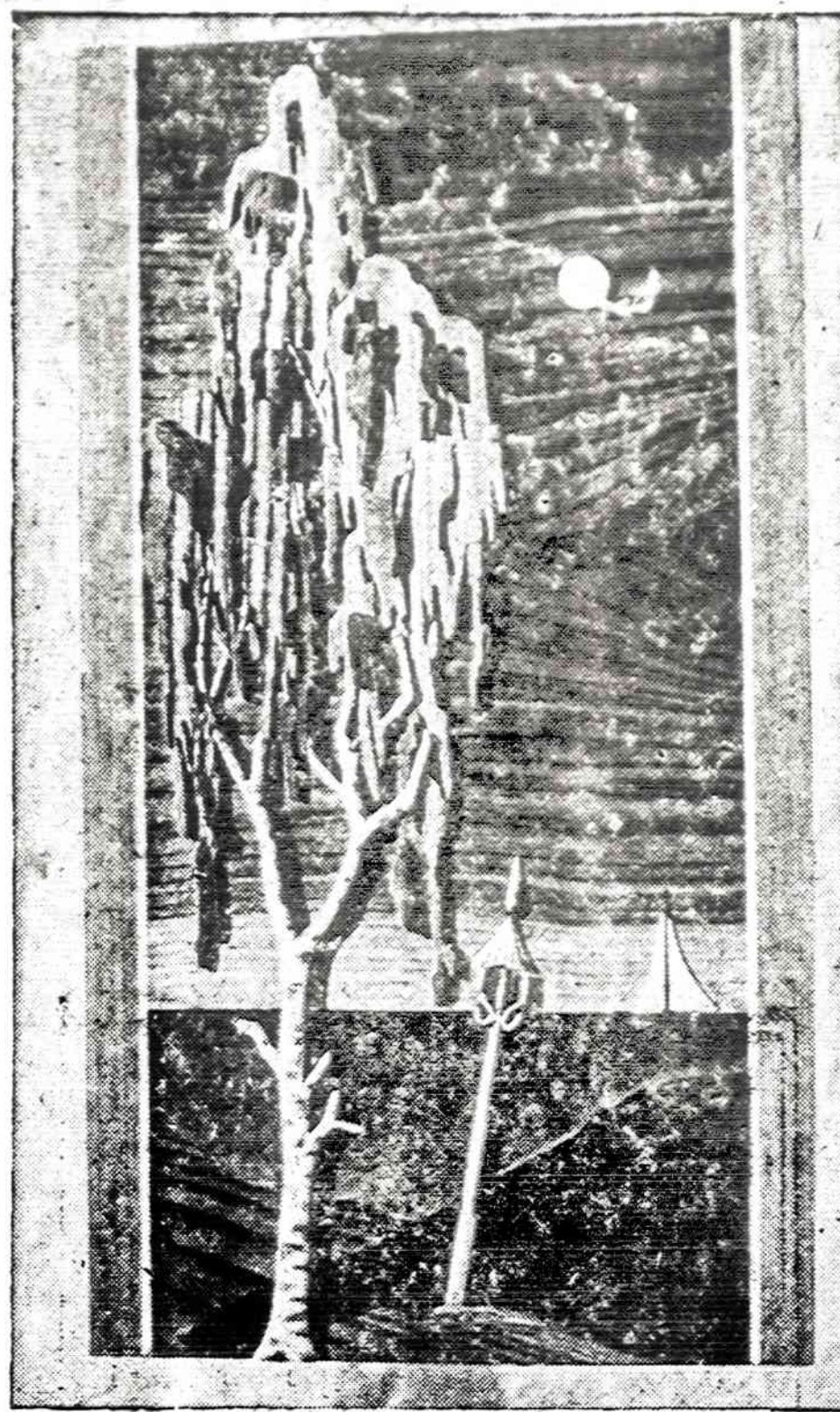
— Anna Malakauskienė, iš Marquette Parko, Chicagoje, pratęsė prenumeratą vieneriems metams ir pridėjo \$55 Naujienų paramai. Nuosirdi padėka už šią ir nuolatinę paramą.

— Petras Belėckas, iš Brossard, Qué., Canada, atsiuntė adresą pakeitimą ir \$10 Naujienoms paramai. Dekui.

— Elzbieta Kleiza, iš Chicago, Ill., atsiuntė 10 dol. Naujienų paramai. Ačiū.

— A. Puras, iš Richmond Hill, NY, užsisakė knygą ir pridėjo 4 dol. Naujienoms paramai. Dekojame.

— Pranas Butvinas lankėsi Naujienose, užmokėjo prenumeratą vieneriems metams ir įteikė \$10 Naujienoms paramai. Jis su žmona Rože skaito Naujienas Uguš metus. Ašksčiau Rožė at-

Beržas Lietuvos pajūryje
(P. Laurinavičiaus drožinys)

siuntė \$5 Naujienų paramai. Jie abu sulaukė gražaus amžiaus. Linkime sulaukti šimtmečio. Dekojame abiem.

— Mikas Kujus, iš 18-tos apylinkės, Chicagoje, lankėsi Naujienose, pratęsė prenumeratą vieneriems metams ir paskyrė \$10 Naujienų paramai. Ačiū už vizitą ir paramą.

— Sekantieji skaitytojai pratęsė prenumeratą vieneriems metams ir pridėjo Naujienoms paramai: Pranas Adomaitis, iš Marquette Parko, Chicagoje — \$25, Jonas Macijauskas, iš Surrey, B.C. — \$10 ir \$5 už kalendorių, Edward Pikelis, iš Brighton Parko, Chicagoje — \$15; po \$10 — J. Biliūnas, iš Detroit, Mich., V. Civiškas, iš June Beach, Fla., Juozas Dikus, iš Detroit, Mich., Elena Runimas,

iš Cicero, Ill. ir Antanas Zakys, iš Cleveland, Ohio; po \$5 — V. Dagilis, iš Toronto, Ont.; Juozas Gurskis, iš St. Petersburg, Fla., V. Jonkaitis, iš Marquette Parko, L. Kezragis, iš Marquette Parko, Alpronse ir Melane Marchuska, iš Johnson City, NY, Stasys Merkevičius, iš Marquette Parko, B. Novickis, iš Cicero, Ill., Kazys Rutkauskas, iš Rockford, Ill., John Shembor, iš Marquette Parko ir P. Simelaitis, iš Mount Hope, Ont. Sirdingai dekojame visiems.

— Guam saloje, Agana parkanteje, kraštą palietė tokia didelė banga, kad ji nugriovė 12 namų ir nusinešė 11 metų berniuką.

• Daina dieną trumpina, dainą darbą lengvina.

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!

High Interest Rates
Paid on Savings

Interest Compounded
Daily and Paid Quarterly

see us for
HOME financing
AT OUR LOW RATES

WITH REPAYMENT
TO FIT YOUR INCOME

FSLIC

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD • CHICAGO, ILL. 60608

Peter Kazanauskas, Pres. Tel.: 847-7747

HOURS: Mon., Tue., Fri. 9-4 Thurs. 9-8 Sat. 9-1

SERVING CHICAGOLAND SINCE 1905

REAL ESTATE

Memorandum — PARDAVIMAI REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAM IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAI.

DEL VISU INFORMACIJU KREIPTIS I:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. 847-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

• NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS

• NOTARIATAS • VERTIMAI

VISU RŪSIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6529 So. Kedzie Ave. — 778-2233

2 po keturis, medinis, Brighton Parke. \$39,500. Savininkas duoda paskolą.

2 po 4-ris, medinis, įrengtas sklepas. 72-ros ir Campbell. \$39,000.

6 butų mūrinis. 4 mašinų mūrinis garažas. \$17,600 pajamų. Arti 64-tos ir Kedzie.

2 sklypai arti vandens. Hot Springs Village.

Skambinti tel. 436-7878

ŠIMAITIS REALTY

2951 West 63rd Street

NEKALTO PRASIDĖJIMO PARAPIJOS APYL. — 44-tos ir Artesian. 2 butai po 2 miegamus kiekvienas. Pilnas rūšys ir pilna pastogė. 2 mašinų garažas. Parduoda savininkas. Praso \$44,000. Skambinti 422-0133.

RENTING IN GENERAL

Nuomos

CICEROJE UŽ \$100 MENESIU išnuomojamas naujai atremontuotas butas. Pageidaujami pensininkai. Skambinti 652-8168

"LIUCIJA"

Miko Šileikio apsakymų knyga "Liucija" jau atspausdinta. Autorius pavaizduoja lietuvių gyvenimą nuo XX šimtmečio pradžios iki II Pasaulinio karo. 22 ilgesni ir trumpesni apsakymai, 184 psl. Kaina \$5. Gaunama "Naujienose" ir pas auferių: 6729 So. Campbell Ave., Chicago, IL 60629.

AR JĖZUS YRA DIEVAS?

"Mano avys klausio mano balso; aš pažįstu jas, ir jos seka mane; aš duodu joms amžiną gyvenimą, ir jos nepažaus per amžius, ir niekas jų neišplės iš mano rankos. Ką mano Tėvas yra man davęs, yra už viską didesnis dalykas, ir niekas to nepajėgia išplėsti iš Tėvo rankų. Aš ir Tėvas esame viena." Jono 10:27-30.

Maloniai kviečiame visus pasiklausyti šios įdomios radijo programos šandien 8:45 val. vakare banga 1450 AM per "Lietuvos Aidus".

Kiekvieną sekmadienį 9 val. ryto per Sophie Barcus radiją išgarsite "Gerąją Naująją Lietuvą".

Parašykite mums, pareikalaudami knygelės "Kaip atgimti iš naujo". Mūsų adresas: Lithuanian Ministries, P.O. Box 321, Oak Lawn, Ill. 60454.

MIRĖ TEISININKAS STASYS PALTUS

Vladas Bakūnas telefonu iš Kalifornijos pranešė, kad teisininkas, visuomenininkas ir veiklus didesniųjų organizacijų veikėjas Stasys Paltus mirė pirmadienį.

Paskutiniu metu jo sveikata buvo susilpnėjusi, bet niekas nemanė, kad jis taip greitai užmerks akis.

• Rūpestis budina žmogų.

ELEKTROS ĮRENGIMAI

PATAISYMAI

Turto Chicago miesto leidimas. Dirbu ir užmiesčiuose, greitai, garantuoti ir sąžiningai. KLAUDIJUS PUMPUTIS 4514 S. Talman Ave. Tel. 927-3559

DEMESIO

62-80 METŲ AMŽ. VAIRUOTOJAI Tikrai \$120 pusmečiui automobilio Liability apdraudimas pensininkams. Kreiptis: A. LAURAITIS 4445 So. Ashland Ave. Tel. 523-8775

Dengiame ir taisome visų rūšių stogus. Už darbą garantuojame ir esame apdrausti.

ARVYDAS KIELA

6557 S. Talman Avenue Chicago, IL 60629 434-9655 ar 737-1717

A. TVERAS

Laisrodžiai ir brangenybės Pardavimas ir Taisymas 2646 West 89th Street Tel. Republic 7-1941

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDAS, 4059 Archer Avenue, Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5796

M. SIMKUS

Notary Public INCOME TAX SERVICE 4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450 Taip pat daromi vertimai, giminių išskirtimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitokie blankai.

HOMEOWNERS POLICY

F. Zepelis, Agent 3208 1/2 W. 95th St. Evergreen Park, Ill. 60442, 424-8454 State Farm Fire and Casualty Company

Advokatas

GINTARAS P. CEPENAS Darbo valandos: Kasdien: nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Seštadienį: nuo 9 val. r. iki 12 val. d. ir pagal susitarimą. Tel. 778-5162 2649 West 63rd Street Chicago, Ill. 60629

Cortaid for temporary relief of minor SKIN IRRITATIONS, ITCHING AND RASHES

Cortaid Cream

ALL YOU NEED FOR MINOR ITCHES AND RASHES.

Naujai pasirodžiusi

DR. ANTANO RUKŠOS

619 puslapių, kietų viršelių knyga

KOVOS DEL LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS

Lietuvių-lenkų santykiai ir kovų pradžia Vardynas ir trumpa angliška santrauka

KAINA — \$17. (Persiuntimui pridėti \$1) Siųsti čekį:

Naujienos, 1739 S. Halsted St. Chicago, IL 60608

DR. ANTANO J. GUŠENO RAŠTAI

Naujienose galima gauti nepaprastai įdomius gydytojo, visuomenės veikėjo ir rašytojo atsiminimus.

Dr. A. Gušen — MINTYS IR DARBAI, 259 psl., liečia 1905 metų įvykius, Jablonskio ir Totoraičio jaunus dienas ir susirūpinimą \$8.00

Dr. A. J. Gušen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais \$4.00 Minkštais viršeliais, tik \$3.00

Dr. A. J. Gušen — AUKŠTA KULTūra — ŽIAURCS ŽMONES. Kelionės po Europą įspūdiškai. Tik \$2.00

Galima taip pat užsakyti paštu, atsiuntus čekį arba money order, prie nurodytos kainos pridant \$1 persiuntimo išlaidoms.

NAUJENOS

1739 S. HALSTED ST., CHICAGO, IL 60608